

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2023. január 12.*

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 2015/2302 irányelv – A 14. cikk (1) bekezdése – Utazási csomagok és utazási szolgáltatásnyújtások – Utazási csomagra vonatkozó szerződés teljesítése – Az érintett utazásszervező felelőssége – Fertőző betegség világszintű terjedése elleni küzdelem keretében tett intézkedések – Covid19-világjárvány – A célállomáson és az érintett utas lakóhelyén, valamint más országokban elrendelt korlátozások – A szóban forgó utazási csomag keretében nyújtott szolgáltatások nem szerződésszerű teljesítése – Ezen utazási csomagra vonatkozó megfelelő árendedmény”

A C-396/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság, Németország) a Bírósághoz 2021. június 29-én érkezett, 2021. május 18-i határozatával terjesztett elő a

KT,

NS

és

az **FTI Touristik GmbH**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Prechal tanácselnök (előadó), M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen, N. Wahl és J. Passer bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2022. június 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a cseh kormány képviseletében S. Šindelková, M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a francia kormány képviselőjében A. Daniel és A. Ferrand, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviselőjében H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében B.-R. Killmann, I. Rubene és C. Valero, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. szeptember 15-i tárgyaláson történt meghallgatását követően, meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásügyüttesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 326., 1. o.) 14. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet két utas, KT és NS (a továbbiakban: az alapeljárás felperesei) és egy utazásszervező, az FTI Touristik GmbH között egy utazási csomagra vonatkozóan az e két utas célállomásán a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében elrendelt korlátozásokat követően kért árendedmény és ezen utasoknak az indulási helyükre való előrehozott visszatérése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2015/2302 irányelv (31) és (34) preambulumbekkezdése a következőképpen rendelkezik:

„(31) Szükséges, hogy az utazók – a várható költségmegtakarítások, valamint az utazási szolgáltatások más módon való hasznosításából származó bevétel figyelembevételével megállapított, megfelelő és indokolt mértékű lemondási díj megfizetése ellenében – az utazási csomag megkezdése előtt bármikor felmondhassák az utazási csomagra vonatkozó szerződést. Biztosítani kell továbbá számukra a jogot arra, hogy díjmentesen felmondhassák az utazási csomagra vonatkozó szerződést, amennyiben elháríthatatlan és rendkívüli körülmények lényegesen befolyásolják az utazási csomag teljesítését. Ez kiterjedhet például a háborúra és más olyan súlyos biztonsági problémára, mint a terrorizmus, valamint az emberi egészséget veszélyeztető jelentős kockázatokra, például az úti cél helyén terjedő súlyos betegségekre, továbbá a természeti katasztrófákra, például az árvizekre vagy a földrengésekre, illetve az olyan időjárási körülményekre, amelyek következtében lehetetlen az utazási csomagra vonatkozó szerződésben meghatározott módon biztonságosan elutazni a célállomásra.

[...]

(34) Helyénvaló meghatározni az utazási csomagra vonatkozó szerződés nem szerződésszerű teljesítésével kapcsolatos jogorvoslatokra vonatkozó konkrét szabályokat. Az utazó számára biztosítani kell a jogot arra, hogy a problémákat megoldják, valamint amennyiben az utazási csomagra vonatkozó szerződésben foglalt szolgáltatások jelentős hányada nem teljesíthető, megfelelő alternatív szolgáltatásokat kell felkínálni az utazó számára. Biztosítani kell, hogy amennyiben az utazásszervező nem orvosolja a nem szerződésszerű teljesítést az utazó által megállapított észszerű határidőn belül, az utazó ezt maga is megtehesse, és kérhesse a szükséges kiadások megtérítését. Bizonyos esetekben nem szükséges határidőt megállapítani, különösen ha a problémát haladéktalanul kell orvosolni. Ez a helyzet állna fenn például, ha az utazásszervező által biztosított busz késése miatt az utazónak taxival kellene utaznia ahhoz, hogy időben elérje repülőjáratát. Az utazónak emellett árengedményre, az utazási csomagra vonatkozó szerződés felmondására és/vagy kártérítésre jogosultnak kell lennie. A kártérítésnek ki kell terjednie a nem vagyoni kárra is, például az érintett utazási szolgáltatások teljesítésével kapcsolatban felmerülő lényeges problémák miatt az utazás vagy üdülés élvezeti értékének csökkenésére. Az utazó számára elő kell írni, hogy – az eset körülményeit figyelembe véve – indokolatlan késedelem nélkül tájékoztassa az utazásszervezőt az utazási csomagra vonatkozó szerződésben foglalt utazási szolgáltatás általa észlelt nem szerződésszerű teljesítéséről. Ennek elmaradását figyelembe lehet venni az árengedmény vagy a kártérítés megfelelő mértékének megállapításakor, ha e tájékoztatással a kár elhárítható vagy csökkenthető lett volna.”

4 Ezen irányelv „Tárgy” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja, hogy hozzájáruljon a belső piac megfelelő működéséhez és a fogyasztók lehető legegységesebb, magas szintű védelmének megvalósulásához azáltal, hogy az utazók és kereskedők közötti, utazási csomagokra és utazási szolgáltatásegyüttesekre vonatkozó szerződések tekintetében közelíti a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bizonyos vonatkozásait.”

5 Az említett irányelv „Fogalommeghatározások” című 3. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

12. »elháríthatatlan és rendkívüli körülmények«: az ilyen körülményekre hivatkozó fél által nem befolyásolható olyan helyzet, és amelynek következményeit valamennyi észszerű intézkedés megtétele esetén sem lehetett volna elhárítani;

13. »nem szerződésszerű teljesítés«: az utazási csomagot alkotó utazási szolgáltatások teljesítésének elmulasztása vagy hibás teljesítése;

[...]”

6 Ugyanezen irányelvnek a „Felelősség az utazási csomag teljesítéséért” című 13. cikke a következőket mondja ki:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az utazásszervező legyen felelős az utazási csomagra vonatkozó szerződésben meghatározott utazási szolgáltatások teljesítéséért, függetlenül attól, hogy a szolgáltatások teljesítésére az utazásszervező vagy más utazási szolgáltatók kötelesek-e.

[...]

(2) Az utazó az eset körülményeinek figyelembevételével köteles haladéktalanul tájékoztatni az utazásszervezőt az utazási csomagra vonatkozó szerződésben szereplő valamely utazási szolgáltatás nyújtása során általa észlelt nem szerződésszerű teljesítésről.

(3) Abban az esetben, ha bármely utazási szolgáltatás teljesítése nem felel meg az utazási csomagra vonatkozó szerződésnek, az utazásszervező köteles orvosolni a nem szerződésszerű teljesítést, kivéve, ha:

a) az lehetetlen; vagy

b) aránytalan költségekkel jár a nem szerződésszerű teljesítés mértékének és az érintett utazási szolgáltatások értékének figyelembevételével.

Amennyiben az utazásszervező az ezen bekezdés első albekezdése a) vagy b) pontjában megjelölt ok miatt nem orvosolja a nem szerződésszerű teljesítést, a 14. cikk alkalmazandó.

[...]”

7 A 2015/2302 irányelv „Árendedmény és kártérítés” című 14. cikke a következőket mondja ki:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy az utazó megfelelő árendedményre legyen jogosult azon időtartam tekintetében, amely alatt nem volt szerződésszerű a teljesítés, kivéve, ha az utazásszervező bizonyítja, hogy a nem szerződésszerű teljesítés az utazónak róható fel.

(2) Az utazó megfelelő kártérítésre jogosult az utazásszervezőtől minden olyan kárért, amely az utazót a szolgáltatások nem szerződésszerű teljesítése miatt éri. A kártérítést indokolatlan késedelem nélkül meg kell fizetni.

(3) Az utazó nem jogosult kártérítésre, ha az utazásszervező bizonyítja, hogy a nem szerződésszerű teljesítés:

a) az utazónak róható fel;

b) olyan harmadik félnek róható fel, aki nem áll kapcsolatban az utazási csomagra vonatkozó szerződésben meghatározott utazási szolgáltatások nyújtásában [helyesen: nyújtásával], valamint a nem szerződésszerű teljesítés előre nem látható vagy elháríthatatlan; vagy

c) elháríthatatlan és rendkívüli körülmények miatt következett be.

[...]”

A német jog

- 8 A Bürgerliches Gesetzbuch (polgári törvénykönyv, a továbbiakban: BGB) 651i.§-a a következőket írja elő:

„(1) Az utazásszervező köteles az utas számára a szerződésben foglaltaknak megfelelő utazást biztosítani.

(2) Az utazási csomag akkor szerződésszerű, ha rendelkezik a szerződésben meghatározott tulajdonsággal. Amennyiben valamely tulajdonságban a felek nem állapodtak meg, az utazási csomag akkor szerződésszerű,

1. ha a szerződésben meghatározott használatra alkalmas, vagy egyebekben
2. ha az általános használatra alkalmas, és rendelkezik azzal a tulajdonsággal, amely a hasonló utazási csomagok esetén szokásos és amelyet az utas az utazási csomag fajtája alapján elvárhat.

Hibás teljesítés áll fenn akkor is, ha az utazásszervező az utazási szolgáltatásokat nem vagy aránytalan késedelemmel nyújtja.

(3) Amennyiben az utazási csomag esetén hibás teljesítés áll fenn, a feltételek fennállása és eltérő rendelkezés hiányában az utas

[...]

6. gyakorolhatja az árendedmény érvényesítésére vonatkozó jogait (651 m. §)

[...]”

- 9 A BGB 651 m. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A hibás teljesítés időtartamára árendedmény jár. Árendedmény esetén az útiköltséget az utazási csomag szerződéskötés időpontjában hibátlan minőségben képviselt értékének és a tényleges értéknek a viszonyában kell megállapítani. Amennyiben szükséges, az árendedmény mértékét becslés alapján kell megállapítani.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 10 2019. december 30-án az alapeljárás felperesei utazási csomagot vásároltak az FTI Touristiknál, amely csomag egyrészt Németország és Gran Canaria (Spanyolország) közötti oda-vissza járatot, másrészt pedig az e szigeten 2020. március 13-tól 2020. március 27-ig tartó tartózkodást foglalt magában. Az alapeljárás felperesei a tervezett módon indulhattak el az úti cél helyére.
- 11 A Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében azonban 2020. március 15-én a spanyol hatóságok Spanyolország egész területén intézkedéseket hoztak, amelyek többek között Gran Canaria tengerpartjainak lezárását és kijárási tilalom e szigeten való alkalmazását vonták maguk után. Így abban a szállodában, ahol az alapeljárás felperesei tartózkodtak, a vendégek csupán étkezés és italok beszerzése céljából hagyhatták el a szobájukat, megtiltották a

medencékhez és a napozóágyakhoz való hozzáférést, és törölték a szórakoztató programokat. 2020. március 18-án a felpereseket arról tájékoztatták, hogy készen kell állniuk az említett sziget elhagyására, és két nappal később vissza kellett térniük Németországba.

- 12 Hazaérkezésükkor az alapeljárás felperesei az FTI Touristiktól az utazási csomagjukra vonatkozóan 70%-os, azaz 1018,50 euró összegű árengedményt kértek. Az FTI Touristik megtagadta tőlük ezt az árengedményt, mivel úgy vélte, hogy nem lehetett felelős „a mindennapi élettel együtt járó kockázatért”. E megtagadást követően az alapeljárás felperesei az említett árengedményben való részesülés érdekében keresetet terjesztettek az Amtsgericht München (müncheni helyi bíróság, Németország) elé.
- 13 E bíróság a 2020. november 26-i ítéletével elutasította e keresetet, mivel úgy ítélte meg, hogy a spanyol hatóságok által a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében hozott intézkedések az alapeljárás felpereseinek egészségét védő intézkedések voltak, és az ilyen védelem nem eredményezheti a felperesek utazási csomagjának a BGB 651i. §-a értelmében vett „hibás teljesítését”. Az említett bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy azon szálloda üzemeltetői, amelyben az alapeljárás felperesei tartózkodtak, kénytelenek voltak a vendégeik védelmét szolgáló intézkedéseket hozni.
- 14 Az alapeljárás felperesei e határozattal szemben fellebbezést nyújtottak be a kérdést előterjesztő bíróság, a Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság, Németország) előtt. E bíróság úgy véli, hogy kétségtelenül megállapítható, hogy az utazási csomag szervezője felelős lehet az érintett utazási szolgáltatásoknak az egészségvédelmi intézkedések alkalmazásából eredő hibás teljesítéséért, figyelembe véve ezen utazásszervezőnek a BGB 651i. §-ában előírt objektív felelősségét. Mindazonáltal az alapeljárás felpereseinek utazása során Németországban is ahhoz hasonló intézkedéseket fogadtak el, mint amelyeket a spanyol hatóságok hoztak a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében, így módon az úti cél helyén előírt intézkedések az ezen úti cél helyét jellemző rendkívüli körülmények helyett az e világjárvány miatt Európa-szerte uralkodó „szokásos körülményeknek” minősíthetők.
- 15 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság kétségeket fogalmaz meg azzal kapcsolatban, hogy az előírt korlátozások olyan, „a mindennapi élettel együtt járó kockázatnak” tekinthetők-e, amely kizárja az érintett utazási csomag szervezőjének felelősségét. E tekintetben a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) egyik ítéletére hivatkozik, amelyben ez utóbbi bíróság többek között lényegében kimondta, hogy az utazási szerződésen alapuló kártérítési felelősség korlátozható olyan körülményekre tekintettel, amelyek kizárólag az utazó személyes érdekkörében merülnek fel, vagy amelyek olyan kockázatot jelentenek, amelyeket az utazó a mindennapi életben is viselni köteles. Az utazónak tehát vállalnia kell a „mindennapi élettel együtt járó kockázat” körébe tartozó kötelezettségvállalással járó kockázatokat, amennyiben az érintett utazásszervezőnek semmilyen kötelezettségszegés vagy a felelősségét megalapozó semmilyen más esemény nem tudható be. Ez a helyzet például akkor, ha az utazó az utazási szolgáltatások igénybevételétől függetlenül balesetet szenved az üdülés helyén, ha megbetegszik vagy ha bűncselekmény áldozata lesz, továbbá, ha a további utazási szolgáltatásokat bármely egyéb személyes indok miatt nem tudja igénybe venni.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi továbbá, hogy noha – amint azt a 2015/2302 irányelv (31) preambulumbekzdése mutatja – ezen irányelv kibocsátói az irányelv 12. cikkének (2) bekezdése értelmében vett „elháríthatatlan és rendkívüli körülmények” között szerepeltetik az „úti cél helyén terjedő súlyos betegségek[et]”, e kibocsátók feltehetően nem vették figyelembe egy világjárvány eshetőségét.

- 17 E körülmények között a Landgericht München I (müncheni I. sz. regionális bíróság, Németország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [2015/2302] irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében vett nem szerződészerű teljesítést eredményeznek-e az úti célt érintő fertőző betegségekre tekintettel elrendelt korlátozások abban az esetben is, amennyiben a fertőző betegség világszintű terjedése miatt mind az utas lakóhelyén, mind más országokban ilyen korlátozásokat vezettek be?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 18 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy az utas az utazási csomagjára vonatkozó árendedményre jogosult abban az esetben, ha az utazási csomagjában szereplő utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítését az ezen utas úti céljának helyén egy fertőző betegség terjedése elleni küzdelem keretében elrendelt korlátozások okozzák, és e betegség világszintű terjedése miatt az utas lakóhelyén és más országokban szintén ilyen korlátozásokat vezettek be.
- 19 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit kell figyelembe venni, hanem a szöveggörnyezetét, továbbá annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is, amelynek az említett rendelkezés részét képezi, valamint adott esetben annak keletkezését (2022. október 18-i IG Metall és ver.di ítélet, C-677/20, EU:C:2022:800, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 20 Ami először is a 2015/2302 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének szövegét illeti, e rendelkezés úgy rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják, hogy az utazó megfelelő árendedményre legyen jogosult azon időtartam tekintetében, amely alatt nem volt szerződészerű a teljesítés, kivéve, ha az utazásszervező bizonyítja, hogy a nem szerződészerű teljesítés az utazónak róható fel.
- 21 Így az említett rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy az említett utasnak az utazási csomagjára vonatkozó árendedményhez való joga kizárólag ahhoz a feltételhez kötött, hogy a nyújtott utazási szolgáltatások teljesítésére ne szerződészerűen kerüljön sor. A 2015/2302 irányelv 3. cikkének 13. pontjával összhangban a „nem szerződészerű teljesítés” fogalma az utazási csomagot alkotó utazási szolgáltatások teljesítése elmulasztásának vagy hibás teljesítésének felel meg.
- 22 Ebből következik, hogy az utazási szolgáltatások teljesítésének elmulasztása vagy hibás teljesítése elegendő ahhoz, hogy a szóban forgó utas jogosulttá váljon az utazási csomagjára vonatkozó árendedményre azon utazásszervezőtől, aki az utas számára e csomagot értékesítette. A nem szerződészerű teljesítés oka, különösen az utazásszervezőnek való betudhatósága e tekintetben nem releváns. Amint arra ugyanis a főtanácsnok az indítványának 17. pontjában szintén rámutatott, a nem szerződészerű teljesítés megállapítása objektív abban az értelemben, hogy az mindössze az érintett utas utazási csomagjában szereplő szolgáltatások és az utasnak ténylegesen nyújtott szolgáltatások összehasonlítását követeli meg.

- 23 Ugyanezen rendelkezés szövege csupán egyetlen kivételt ír elő az utazási csomagot választó utas e joga alól, nevezetesen ha a nem szerződészerű teljesítés az utasnak róható fel. Figyelembe véve e kivétel egyértelmű jelentését és azt, hogy valamennyi kivételt szigorúan kell értelmezni, az említett kivétel nem vonatkozhat más helyzetekre, mint amelyekben a nem szerződészerű teljesítés ezen utasnak róható fel.
- 24 Következésképpen a 2015/2302 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének szó szerinti értelmezéséből kitűnik, hogy az utazási csomagot alkotó utazási szolgáltatások teljesítésének elmulasztása vagy nem szerződészerű teljesítése minden körülmények között árendedményhez való jogot biztosít az érintett utas számára, azon eset kivételével, amikor a teljesítés ezen elmulasztása vagy e hibás teljesítés ezen utasnak róható fel. Ezért az, hogy ezen utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítése az utazásszervezőnek vagy az utason kívüli más személyeknek vagy az ezen utazásszervező tényleges befolyásán kívül eső körülményeknek, például a 2015/2302 irányelv 3. cikkének 12. pontja értelmében vett „elháríthatatlan és rendkívüli körülményeknek” tudhatók be, nem befolyásolják ugyanezen utas árendedményhez való jogának fennállását.
- 25 Másodszor, azon szövegkörnyezetet illetően, amelybe a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése illeszkedik, meg kell jegyezni, hogy e rendelkezés az utazási csomagokat kínáló utazásszervezőkre vonatkozó azon harmonizált szerződéses felelősségi rendszer részét képezi, amelyet ezen irányelvnek „Az utazási csomag teljesítése” című IV. fejezetében található 13. és 14. cikke vezetett be. Ezt a felelősségi rendszert az érintett utazásszervező objektív felelőssége, valamint azon esetek kimerítő meghatározása jellemzi, amelyekben az utazásszervező mentesülhet a felelősség alól.
- 26 Az említett irányelvnek a „Felelősség az utazási csomag teljesítéséért” című 13. cikke az (1) bekezdésében ugyanis előírja, hogy a tagállamok biztosítják, hogy az utazásszervező legyen felelős az utazási csomagra vonatkozó szerződésben meghatározott utazási szolgáltatások teljesítéséért, függetlenül attól, hogy a szolgáltatások teljesítésére az utazásszervező vagy más utazási szolgáltatók kötelesek-e. E cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy abban az esetben, ha bármely említett utazási szolgáltatás teljesítése nem felel meg az utazási csomagra vonatkozó szerződésnek, az említett utazásszervező főszabály szerint köteles orvosolni a nem szerződészerű teljesítést, azokban a helyzetekben pedig, amikor erre nincs módja, ugyanezen irányelv 14. cikkét kell alkalmazni.
- 27 A 2015/2302 irányelv „Árendedmény és kártérítés” című 14. cikke az érintett utasnak az e cikk (1) bekezdésében előírt árendedményhez való jogán kívül az említett cikk (2) és (3) bekezdésében meghatározott, az árendedményhez való jogtól különálló kártérítési jogot is biztosít. Az érintett utazásszervező által fizetendő kártérítéshez való e jog minden olyan kárra kiterjed, amely ezen utast a nyújtott utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítése miatt érte, azon esetek kivételével, amikor e nem szerződészerű teljesítés vagy magának az említett utasnak róható fel, vagy olyan harmadik félnek róható fel, aki nem áll kapcsolatban az utazási szolgáltatások nyújtásával, és e nem szerződészerű teljesítés előre nem látható vagy elháríthatatlan, vagy pedig e nem szerződészerű teljesítés „elháríthatatlan és rendkívüli körülmények” miatt következett be. Amint arra a főtanácsnok az indítványának 23. pontjában szintén rámutatott, a 2015/2302 irányelv 14. cikkének szerkezetéből az következik, hogy a kártérítéshez való jog alóli kivételek kifejezetten e joghoz kapcsolódnak, és nem ültethetők át az árendedményhez való jogra.
- 28 A 2015/2302 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének rendszertani értelmezése tehát megerősíti e rendelkezés szó szerinti értelmezését, mivel abból kitűnik, hogy e rendelkezés olyan felelősségi rendszerbe illeszkedik, amely a szerződéses felelősséget túlnyomórészt az utazásszervezőre terheli.

- 29 Harmadszor, ami a 2015/2302 irányelv célkitűzését illeti, ezen irányelv 1. cikkéből kitűnik, hogy e célkitűzés többek között a fogyasztók magas szintű védelmének biztosításában áll. Ezen irányelv 14. cikke (1) bekezdésének szó szerinti értelmezését tehát az irányelv teleologikus értelmezése is megerősíti. A fogyasztók magas szintű védelme ugyanis azáltal biztosított, hogy az utasok árendeményhez való joggal rendelkeznek minden olyan esetben, amikor a nyújtott utazási szolgáltatások teljesítése nem szerződészerű, függetlenül ennek okától és felróhatóságától, és hogy az e jog alóli egyedüli kivétel az az eset, amikor az említett nem szerződészerű teljesítés az érintett utasnak róható fel.
- 30 Végül negyedszer, a 2015/2302 irányelv keletkezése szintén megerősíti az irányelv 14. cikke (1) bekezdésének szó szerinti értelmezését. Amint azt ugyanis a főtanácsnok az indítványának 25. pontjában megjegyezte, az ezen irányelvre irányuló eredeti javaslat ugyanazokat a kivételeket írta elő az érintett utas árendeményhez való joga és kártérítéshez való joga tekintetében. A jogalkotási eljárás során ugyanakkor különválasztották az árendeményhez való jog alóli kivételeket a kártérítéshez való jog alóli kivételektől.
- 31 Ily módon a 2015/2302 irányelv 14. cikke (1) bekezdésének szövegéből és szöveggörnyezetéből, valamint ezen irányelv célkitűzéséből és keletkezéséből az következik, hogy az érintett utas minden olyan esetben jogosult az utazási csomagjára vonatkozó árendeményre, amikor a nyújtott utazási szolgáltatások teljesítése nem volt szerződészerű, egyetlen eset kivételével, nevezetesen ha e nem szerződészerű teljesítés ezen utasnak róható fel. Az említett utast így attól függetlenül megilleti az árendeményhez való ezen jog, hogy az említett nem szerződészerű teljesítés olyan „elháríthatatlan és rendkívüli körülményeknek” tudható-e be, amelyek az utazásszervező befolyásán kívül esnek.
- 32 A jelen ügyben – a kérdést előterjesztő bíróság által folytatandó vizsgálat fenntartása mellett – az alapeljárásban szóban forgó utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítése annak tudható be, hogy az alapeljárás felperesei úti céljának helyén egészségügyi intézkedéseket hoztak a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében.
- 33 Ezek az egészségügyi intézkedések nem akadályozhatják meg őket abban – ahogyan az alapeljárás felpereseinek lakóhelyén és más országokban elfogadott hasonló intézkedések sem –, hogy a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése alapján árendeményben részesüljenek. Különösen az a kérdés, hogy – amint arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat – először is a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében elfogadott intézkedések nem rendkívüli körülményeknek, hanem szokásos körülményeknek tekinthetők-e, mivel számos más országban ilyen intézkedéseket hoztak, másodszor pedig hogy ezek az intézkedések és a következményeik a „mindennapi élettel együtt járó kockázat” részét képezik-e, amelyet az utasnak kell viselnie, nem releváns az utast a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése alapján megillető, az utazási csomagjára vonatkozó árendeményhez való joga vizsgálata szempontjából.
- 34 Amint ugyanis a jelen ítélet 22. pontjából kitűnik, annak megállapítása, hogy a nyújtott szolgáltatások teljesítése nem szerződészerű, mindössze az érintett utas utazási csomagját alkotó szolgáltatások és az utasnak ténylegesen nyújtott szolgáltatások összehasonlítását követeli meg, így a nem szerződészerű teljesítést övező körülmények rendkívüli vagy szokásos jellege nem befolyásolja e jog megállapítását. Ezenkívül, jóllehet azok a korlátozások, amelyeket a hatóságok a Covid19-világjárvány világszintű terjedése miatt ezen utassal szemben előírtak, kockázatot jelentenek az utóbbi számára, ez nem jelenti azt, hogy az utazási csomagban foglalt szolgáltatások teljesítésének e korlátozások miatti elmulasztása vagy e szolgáltatások hibás teljesítése ezen utasnak felróható. Márpedig a jelen ítélet 23. pontjában kifejtettek szerint kizárólag az ilyen

felróhatóság mentesítheti az érintett utazásszervezőt az arra vonatkozó kötelezettsége alól, hogy a szolgáltatások nem szerződészerű teljesítése esetén az utazási csomagra vonatkozó árengedményt nyújtson ugyanezen utas számára.

- 35 A jelen ítélet 31. pontjában szereplő következtetést nem kérdőjelezi meg a cseh kormány azon érvelése, amely szerint az úti cél helyén alkalmazandó szabályozás tiszteletben tartása valamennyi utazási csomag hallgatólagos szerződéses kikötése, így a hatóságok által az úti cél helyén elfogadott korlátozó intézkedések tiszteletben tartása nem tekinthető a szolgáltatások nem szerződészerű teljesítésének. Igaz ugyan, hogy az utazási csomagra vonatkozó szerződésben részes felek kötelesek tiszteletben tartani az ilyen szabályozást, függetlenül attól, hogy e szerződés említést tesz-e erről a kötelezettségről, és hogy e kötelezettség utazásszervező általi tiszteletben tartása az utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítését vonhatja maga után, ez a meg nem felelés mindenesetre nem róható fel az érintett utasnak, így ez utóbbi jogosult az utazási csomagjára vonatkozó árengedményre. Szintén nem releváns, hogy az említett nem szerződészerű teljesítés az érintett utazásszervezőnek sem róható fel, mivel az árengedményhez való e jog – amint arra a jelen ítélet 25. pontja rámutatott – az utazásszervező objektív felelősségén alapul.
- 36 A 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése szerinti árengedményhez való jog fennállásának a vizsgálata keretében a kérdést előterjesztő bíróságnak a következő elemeket kell figyelembe vennie.
- 37 Először is, amint az e rendelkezés és a 2015/2302 irányelv 3. cikke 13. pontjának együttes olvasatából kitűnik, az utazásszervező ilyen árengedmény biztosítására irányuló kötelezettségét kizárólag a teljesítés elmulasztásával vagy a hibás teljesítéssel érintett utazási csomagban szereplő utazási szolgáltatásokra tekintettel kell vizsgálni. Az utazásszervező nem köteles kártérítést nyújtani az utazási csomagot alkotó azon szolgáltatások vonatkozásában, amelyek nyújtására nem vállalt kötelezettséget. Az utazási csomagra vonatkozó e szerződés tehát korlátozza az említett utazásszervező e kötelezettségét.
- 38 A 2015/2302 irányelv célkitűzésére tekintettel, amely a fogyasztók magas szintű védelmének biztosítására irányul, az utazásszervező ilyen szerződésből eredő kötelezettségei mindazonáltal nem értelmezhetők megszorítóan. Így ezek a kötelezettségek nemcsak az utazási csomagra vonatkozó szerződésben kifejezetten meghatározott kötelezettségekre terjednek ki, hanem azokra is, amelyek a szerződés céljából adódóan kapcsolódnak hozzá (lásd ebben az értelemben: 2021. március 18-i Kuoni Travel ítélet, C-578/19, EU:C:2021:213, 45. pont). A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy azon szolgáltatások alapján, amelyeket az érintett szervezőnek az alapeljárás felpereseivel kötött, utazási csomagra vonatkozó szerződéssel összhangban nyújtania kellett, megvizsgálja azt, hogy a Covid19-világjárvány terjedése ellen a spanyol hatóságok által hozott intézkedések elfogadását követően többek között az érintett szálloda medencéinek lezárása, e szállodában a szórakoztató programok hiánya, valamint a Gran Canaria tengerpartjaira való belépés és e sziget látogathatóságának lehetetlensége a szerződés érintett utazásszervező általi teljesítésének elmulasztását vagy hibás teljesítését képezhette-e.
- 39 Másodsor, a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdése értelmében mindazon időtartam tekintetében, amely alatt nem volt szerződészerű a teljesítés, megfelelő árengedményt kell biztosítani. E megfelelő jelleg értékelését – a nem szerződészerű teljesítés megállapításához hasonlóan – objektív módon kell elvégezni, figyelembe véve az utazásszervezőnek az utazási csomagra vonatkozó szerződés alapján fennálló kötelezettségeit. Ennek az értékelésnek tehát az érintett utazási csomagba tartozó, teljesíteni elmulasztott vagy hibásan teljesített utazási szolgáltatások értékének becslésén kell alapulnia, figyelembe véve a teljesítés elmulasztásának

vagy a hibás teljesítésnek az időtartamát, valamint ezen utazási csomag értékét. Az említett utazási csomagra vonatkozó árengedménynek meg kell felelnie a nem szerződészerűen teljesített utazási szolgáltatások értékének.

- 40 Harmadszor, amint az a 2015/2302 irányelv (34) preambulumbekzdéséből és 13. cikkének (2) bekezdéséből kitűnik, az érintett utasnak túlzott késedelem nélkül és az adott ügy körülményeire tekintettel tájékoztatnia kell az utazásszervezőt az utazási csomagra vonatkozó szerződésben szereplő utazási szolgáltatás teljesítése során megállapított nem szerződészerű teljesítésről. A jelzés hiánya figyelembe vehető az ezen utazási csomagra vonatkozó árengedmény meghatározása keretében, ha e jelzés korlátozhatta volna a megállapított nem szerződészerű teljesítés időtartamát.
- 41 A jelen ügyben, amennyiben e nem szerződészerű teljesítéseket a spanyol hatóságok által a Covid19-világjárvány terjedése elleni küzdelem keretében hozott intézkedések okozták, a nem szerződészerű teljesítés említett eseteiről az alapeljárás felperesei által adott tájékoztatás nem eredményezhette a nem szerződészerű teljesítések időtartamának korlátozását. A jelzés hiánya tehát nem vehető figyelembe ezen árengedmény meghatározásakor.
- 42 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/2302 irányelv 14. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az utas az utazási csomagjára vonatkozó árengedményre jogosult abban az esetben, ha az utazási csomagjában szereplő utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítését az ezen utas úti céljának helyén egy fertőző betegség terjedése elleni küzdelem keretében elrendelt korlátozások okozzák, és e betegség világszintű terjedése miatt az utas lakóhelyén és más országokban szintén ilyen korlátozásokat vezettek be. Ezen árengedményt a megfelelőségét illetően a szóban forgó utazási csomagot alkotó szolgáltatásokra tekintettel kell vizsgálni, és ezen árengedménynek meg kell felelnie azon szolgáltatások értékének, amelyek nem szerződészerű teljesítését megállapították.

A költségekről

- 43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az utazási csomagokról és az utazási szolgáltatásegyüttesekről, valamint a 2006/2004/EK rendelet és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, továbbá a 90/314/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2302 európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikkének (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az utas az utazási csomagjára vonatkozó árengedményre jogosult abban az esetben, ha az utazási csomagjában szereplő utazási szolgáltatások nem szerződészerű teljesítését az ezen utas úti céljának helyén egy fertőző betegség terjedése elleni küzdelem keretében elrendelt korlátozások okozzák, és e betegség világszintű terjedése miatt az utas lakóhelyén és más országokban szintén ilyen korlátozásokat vezettek be. Ezen árengedményt a megfelelőségét

illetően a szóban forgó utazási csomagot alkotó szolgáltatásokra tekintettel kell vizsgálni, és ezen árendménynek meg kell felelnie azon szolgáltatások értékének, amelyek nem szerződésszerű teljesítését megállapították.

Aláírások